

MAGAZIN

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Director: Vasile TODI

Redactor-șef: Ștefan TARJOC

VEȘNICIA SCRITORULUI

MOBILIZAREA ȚĂRANILOR

De câte ori un guvern întârzie mai mult de un an la putere, opoziția e cuprinsă de furie, încep atacuri vehemente în Parlament. Presa de partid întrece marginile oricărei bune-cuviințe. În întrunirile publice foștii miniștri acuza de fîlhărie și de omor pe cei ce ocupă fotoliile care mîine vor fi din nou ale lor, prin miracolul rotativei.

Dacă guvernul are neobrăzarea să nu demisioneze la primele presiuni, loviturile se întetesc. Mai ales cele piezișe, Sînt scoși în strada studenții. Minoritarii sînt indemnăți să se agite.

Nu prind aceste trucuri?

Se decretează mobilizarea țărănilor și asmuțirea lor asupra Capitalei și asupra celorlalte orașe ale țării.

Țărăni nu sînt, cum s-ar putea crede,

exclusivitatea partidului național-țărănesc.

A amenințat Capitala cu invazia țărănilor mareșalul Averescu. Același lucru l-au făcut și Argetoianu și D. R. Ioanișescu și răposatul I. G. Duca.

Țărăni au ajuns, așadar, în socotelile oamenilor noștri politici, simpli mercenari.

E nevoie ele cucerit puterea? Se face apel la masele țărănești.

Se clatină guvernul? Se caută sprijin la sate.

Ce-au făcut, în definitiv, partidele noastre politice, pentru țărăni de la care cer mereu sacrificii?

Școala primară e cu totul decăzută.

Corpul didactic a fost corupt și politicianizat. Clerul de asemenea. Starea

Epigrama lunii

Nu pot nici diplomații
și nici dracul
De-ar face propagandă Belzebuth,
Să facă pentru Franța ce-au făcut
Șampania și după ea, coniacul.

Păstorel

sanitară a statelor e mizerabilă. De igienă nici măcar nu poate fi vorba. Situația drumurilor o poate simți oricine are imprudența să treacă, într-un vehicul, dincolo de barierele Capitalei.

Zaharia STANCU
1 septembrie 1935

(continuare în pag. a 2-a)

Colțul credinței
strămoșești

„Nu-ți pune nădejdia în
avuțiile tale și să nu
zici: „Am destule”,
Nu-ți lăsa dorința și
tăria

să te împingă a umbla
după poftele inimii tale,
Să nu zici: „Cine-mi va
cere socoteală pentru
ce fac?”,

căci Domnul nu va
întârzia să te
pedepsească.

Să nu zici: „Am
păcătuit; și? ce mi s-a
întâmpat?”,

căci Domnul e
îndelung-răbdător.

Nu fi atât de încrezător
în iertare

încât să îndeși păcat
peste păcat.”

IISUS, fiul lui Sirah

Bijuterii vitale

ZURGĂLĂUL

(fragment)

Fulgi uriași deasupra țării cad,
Pe băragane vînturile țipă,
Somn neclintit de iarbă și de brad
Învăluiește munții sub aripă.

Cu clinchete zglobii din dunga văii
Răsună zurgălăii argintii;
S-apropie de geamuri zurgălăii
Certându-se cu glasuri de copii.

Întregi, întinderile țării mele
De sunete voioase se cuprind
Și împletește glasuri subțirele
Acest șăgalnic, așteptat colind...

Tîrziu, cînd zarea-n zori sticlea brumată,
Un zurgălău mai răsună stingher,
Poate-un copil întîrziat de ceată
Și-mpleticit printre nămeți, prin ger,

Suna c-o nefirească dăruire
Împrăștiindu-și clinchetele-n stol...
Pălînd, cuprins de-o veche amintire,
Am stat cu ochii duși pe geam, în gol.

...Eram firav, parcă bătut de vînt,
Iar tata dus în marșul surd, de chin,
Poate-n tranșeu, ori poate în mormînt,
Oricum departe, în pămînt străin.

Nicolae LABIȘ

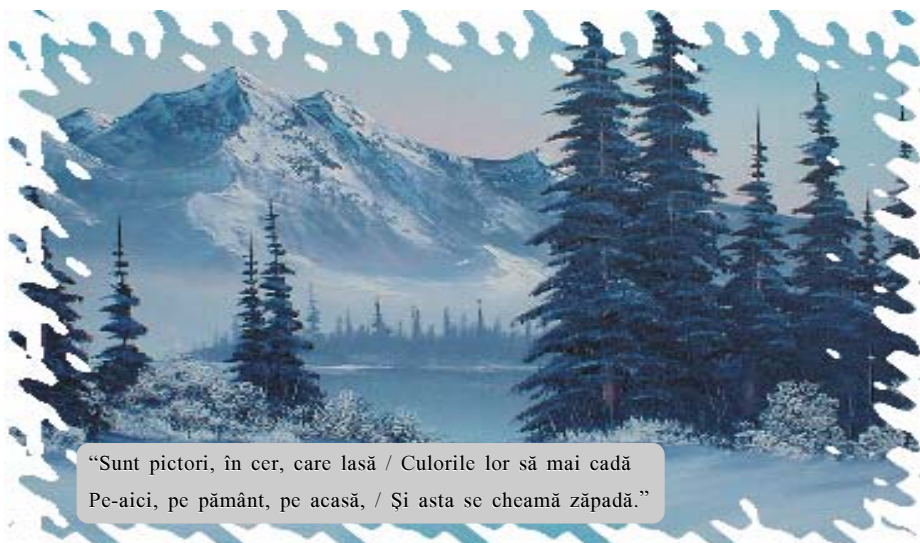
(Din vol. *Moartea căprioarei*, Biblioteca pentru toți, — Editura pentru literatură, 1964)

RELIGIA ASIATICĂ

În vreme ce Lagărul ortodoxo-comunist din Europa Răsăriteană a renunțat peste noapte la ideologia clasei muncitoare și s-a autodizolvat, din decembrie 2005 Republica Populară Chineză este a patra putere economică a lumii cu o rezervă valutară a Băncii Centrale de 800 miliarde de dolari, în continuare creștere. Dece a eșuat dictatura proletară, marxist-leninistă la pravoslavnicii ruși și dă asemenea roade la confucianismul chinezi? Dictatura comunistă era în ambele cazuri o încercare de a depăși subdezvoltarea cronică moștenită de la Țarul rus și împăratul Chinei și de a intra pe această cale -de sorginte occidentală-, mai târziu decât alte națiuni, în rând cu lumea, adică cu lumea capitalistă a creștinilor occidentali.

Bineînțeles că dictatura de dezvoltare proletară trebuie să fie numai o trambulină, o perioadă eroică limitată în timp. Țelul final a unei astfel de politici economice radicale nu putea fi altul decât integrarea rapidă în diviziunea socială a economiei mondiale, a căror reguli sunt dictate de capitaliștii. De aceia, probabil privind și experiența celorlalte partide

comuniste și muncitorești, în R.P. Chineză începe să devină clar că în era globalizării fără o „religie de stat”

„Sunt pictori, în cer, care lasă / Culorile lor să mai cadă
Pe-aici, pe pământ, pe acasă, / Și asta se cheamă zăpadă.”

stabilă, concurența cu lumea euro-atlantică nu are mari șanse de izbândă.

Prof. dr. Viorel ROMAN
consilier academic la Universitatea din Bremen
(continuare în pag. a 2-a)

DIRECȚIA ȘI DRUMUL ROMÂNIEI DE AZI

„Putem pleca cu toți din țară,
Că nu mai este țara noastră...”

de greutățile tinerelor familii în creșterea copiilor; În al doilea rând slaba calitate a majorității absolvenților, cauzată pe lângă criteriile ușoare de la admitere, de corupția cadrelor didactice (justificată prin lefuri jignitoare) și de condițiile de pregătire; Lipsa de perspectivă a tinerilor absolvenți (ca salarii și condiții de muncă) ce nu sunt de natură să le încurajeze pregătirea (la cules de căpșuni în Spania pot merge și cu niște note mai mici); vîrfurile, câștigătorii de olimpiade internaționale nu prea se mai întorc din Occident; Șomajul, situația grea a familiilor care i-au întreținut în școli și așteptă să câștige rapid bani, îi fac pe absolvenți să plece pe capete; Dar cel mai periculos lucru este faptul că treburile țării, nu pot fi conduse decât prost de cei rămași în țară. Mai mult netehnologizarea economiei e în pericol cu asemenea tehnicieni; Clasa politică nu prea s-a schimbat în 16 ani de democrație, având perspectiva să facem și la nivel național grave greșeli din prostie sau neștiință.

Ștefan TARJOC
(continuare în pag. a 2-a)

ANUL XIII
Nr. 2 (144)

FEBRUARIE
FAURAR

ADRESA INTERNET
<http://www.geocities.com/magazinmr>
e-mail: magazinmr@yahoo.com

ISSN:
1453-2700

2006

MOBILIZAREA ȚĂRANILOR

(urmare din pag. 1)

Cît despre ridicarea economică și financiară a păturii țărănești, să nu mai pomenim.

Știm că Dobrogea lincezește din pricina proastei administrații și că Banatul e falimentar.

Partidele politice trăiesc prin orașe și din orașe.

— De ce dar se vîntură minciuna cu o politică în folosul satelor

De ce sînt scoase satele din somnolența lor și îndemnate la rebeliuni împotriva orașelor?

Vreți puterea prin presiunea maselor țărănești?

Mobilizați țărani.

Și aduceți-i în Capitală.

Să nu se mire nimeni dacă, flămînzi, despuiati și deznădăjduiți cum sînt, vor făptui mai mult decît li se șoptește mereu la ureche...

RELIGIA ASIATICĂ

(urmare din pag. 1)

Hu Jintao, președintele Chinei, vorbește mai mult de „o societate armonioasă” de tip asiatic decît „de lupta de clasă” de tip european, ceea ce este un indiciu că se va renunța treptat la gândirea comunistă, la dialectica materialistă și istorică, la „religia abrahamică” a lui Karl Marx și se va reveni la „religia asiatică”, care urmărește realizarea unei armonii sociale după modelul din natură și cel cosmic.

Această evoluție este cu atât mai surprinzătoare cu cât Partidul Comunist Chinez a început ca o mișcare revoluționară „progresistă”, anticofucianistă. Dar globalizarea sec. 21, căreia i se datorează spectaculoasa dezvoltare economică, a adus cu sine însăși și nesiguranța chinezilor, care caută acum noi puncte de orientare. Surprinzător, sau nu, aceste punctee sunt cele formulate de Confucius cu 2556 de ani în urmă. Universitatea din Peking, va publica până în anul 2020 o imensă ediție internațională de cinci mii de volume, consacrate gândirii lui Confucius de a lungul timpului.

Organele de presa ale PC nu pot fie încă de acord cu o noua „religie de stat”, dar tolerează revenirea la tradiție. Ea ridică moralul maselor în tranziție. Ambivalența între conținutul ideologic comunist și ambalajul tradițional confucianist nu va fi însă de durată. R.P. Chineză devine o mare putere și va lua decizii de anvergură. După toate aparențele, confucianismul va înlocui marxismul, care va fi aruncat, în mod treptat și „armonios”, la lada de gunoi a istoriei, ca în Europa Răsăriteană.

DIRECȚIA ȘI DRUMUL ROMÂNIEI DE AZI

(urmare din pag. 1)

Doar așa s-ar putea explica lipsa de predicție a conducătorilor noștri, ce au vîndut PETROMUL cu o lună înaintea dublării prețului la țitei (decî pe jumătate). Nici măcar țările arabe nu fac asemenea „afaceri”.

Nu mai vorbim de vânzarea ROMTELECOMULUI cu 700 de milioane \$ după ce am investit în el peste un miliard.

Desigur că unele privatizări nefericite prin vânzările la străini s-au făcut și la presiuni externe. Așa s-au vîndut băncile românești la preț de nimic sau fabrica de aluminiu de la Slatina (care poate consuma peste vară surplusul de energie de la centralele nucleare din Europa). Așa s-au vîndut probabil Distrigazu-rile și Distribuțiile „Electrica”, care vor să ne joace cum vor în zonele vitale și strategice. Mă întreb dacă noi ca țară mai păstrăm ceva. Mai avem de vânzare CEC-ul și ceva fabrici și utilități, centrala atomoelectrică de la Cernavodă, pămîntul fertil și pădurile ce nu le-am dat minorității maghiare și apoi ... putem pleca cu toții din țară, că nu mai e țara noastră. Armata o reducem, stagiul militar îl desființăm, fabricile de armament le falimentăm.

Degeaba obținem fonduri de la U.E. că nu le mai obținem pentru noi, ci pentru cei ce stăpînesc țara. Sau pentru infrastructura celor ce mai duc de la noi ce mai este.

Drumul României se întrevide foarte cenușiu. Pădurile ni s-au redus la jumătate prin exportul

necontrolat de bușteni, cu efecte catastrofale asupra pedoclimatului, iar politica agrară a făcut agricultura nerentabilă. Fauna este întreținută de-a bașca, braconajul fiind la modă, iar turismul este în stadiul larvar.

Veniturile majorității populației (formată din pensionari și șomeri sunt sub limitele sărăciei în condițiile în care cele șase fabrici de medicamente (cumpărate în curînd cu ajutorul medicilor noștri de concernele internaționale), sunt în curs de privatizare.

Ce-o să ne facem cu bolnavii măriți ca număr de surogatele importate și bombardarea cu uraniu sărăcit a Yugoslaviei?!

De ce nu ne protejăm măcar puținul ce-l avem, cum ar fi: producția internă de petrol și gaze, șeptelul de animale, pămîntul rodnic, flora și fauna, CEC-ul ca bancă populară, școala românească vestită prin câștigătorii de olimpiade internaționale, fabricile de medicamente, apele minerale și stațiunile balneoclimaterice și toate resursele solului și subsolului țării noastre?

De ce de acestea să profite străinii și nu românii noștri care au murit și au suferit pe acest pămînt binecuvîntat mii de ani? De ce bogățiile subsolului: aur, țitei, gaze, cărbune etc., să nu rămîna copiilor noștri? Oare avem dreptul să le vindem, să le înstrăinăm? La o asemenea decizie ar trebui cu adevărat un REFERENDUM POPULAR și în mod sigur nu l-ar valida în ciuda tuturor vânzărilor de țară.

GURA PRESEI ROMÂNEȘTI

„E ceva în neregulă în România” Călin Popescu Tăriceanu, Prim Ministru

Doar o părere

Fotbalul nostru nu are forță. În timp ce, de pildă, Șahtior Donețk, provenind din același sistem, achiziționează brazilieni cu toptanul, primenirile noastre sunt formale, pe orizontală. Se face caz de revenirea unor jucători aventurați prin campionatele de mîna a doua bătute de vînturile Asiei.

Ion Cupen

„Pro Sport”, nr. 2613

În PSD e rîndul ardelenilor

Judecînd la rece, pesediștii ardeleni nici n-au încotro: ei trebuie să se pregătească de preluarea partidului. Gruparea de la Cluj, strînsă în jurul dlui Ioan Rus, și-a dovedit și până acum coerența și greutatea. E, în fond, gruparea care l-a dat jos pe Ion Iliescu. Peste toate, pesediștii ardeleni nu sunt din categoria baronilor. Au carte de vizită mai curată. Și lideri cu mai bună pregătire. E numai problemă de îndrăzneala.

Alexandru Cistelecan

„Evenimentul zilei”, nr. 4350

Opinia

Prima datorie a unui stat e să-și apere, prin legi și prin acțiune, cetățenii. Nu e cazul României.

Petru Calapodescu

„Libertatea”, nr. 4934

Tripleta

Nu există o tripletă de rahat în politica noastră: Tăriceanu-Patriciu-Monica Macovei. Cei 3 s-au întîlnit de nu mai puțin de 5 ori în ultimele luni, pentru a „rezolva” Dosarul Penal al gangsterului de la Petromidia. Într-una dintre întîlniri, Dinu Patriciu a întreat-o pe Monica Macovei: „Ce faci cu Dosarul meu?”. Ca să vedeți cum merge Justiția în țara asta...

„România Mare”, nr. 812

Actualitatea tristeții românești

ÎNTREB

Cică sînt băgați cu toți
Cu nepoți și strănepoți
Mă, să fie cu toți hoți?
Întreb !

Așa-s eu de felul meu,
Să mă bată Dumnezeu,
Cînd nu știu un lucru, eu...
Întreb!

Auzii că dom-guvern
Face-un împrumut intern,
Nu mai merge cu extern?
Întreb!

Văd aici grădina plină
Și rețetă cam puțină.
Mă, tot crîza e de vină?
Întreb!

Și să zicem că-halal
Se subscrie integral
Cu toate că personal...
Mă-ntreb...!

Și cu Skoda, frățioare,
O fi cum scrie la ziare
Cum că este groasă tare
Întreb!

Dar cu banii ăstia-nalte
Facem drumuri cu asfalte?
Sau le păpăm ca p-alalalte...
Întreb!

Cică un ministru, fostu,
Și-a făcut pe viață rostu
Zic și eu așa ca prostu...
Întreb!

Cuplet spus de Constantin
Tănase, în revista „Cărăbuș”,
în preajma verii anului 1934.

DIODOR NICOARĂ

“Când capeți un răspuns, te << luminezi >>. Când pui o întrebare, în schimb, luminezi lucrurile.”

Constantin NOICA

Diodor Nicoară, maestrul Diodor Nicoară, s-a născut binecuvântat cu suferința geniului. Asta o simte oricine îl vede dirijând. Omul riguros și exigent îl egală măsură cu alții ca și cu sine, își apropie muzica ademenitor, descătușându-i izvoare ascunse în profunzimea ei.

Domniei sale nu-i este și nu i-a fost niciodată îndeajuns, execuția. „Bă, ce bine cântă orchestra!” „Da, dar cântă și frumos...” Un colos!

Din acest motiv, peste o sută de ani se va vorbi despre acest domn, mai mult decât se vorbește astăzi. Domnul acesta fiind și un bărbat curajos, și asta o știe oricine vrea să-și aducă aminte, că dânsul, ne-a readus într-o iarnă roasă de mărăcinii tristeții comuniste, colindele noastre ascunse multă vreme, în umbra fricii. Au plâns atunci chiar și cei care astăzi, se feresc să recunoască nobila sa faptă. Apoi, în 1990, feciorul preotului Nicoară din Marginea Banatului, văzându-ne scăpați de „hăstia”, ne-a dăruit de Sfintele Sărbători de Paști, „Liturgia lui Gh. Cucu”, “care-i cea mai frumoasă”. Pentru acestea toate și pentru cele nescrise aici, prețuindu-l foarte, l-am rugat în liniștea unei dimineți de iarnă să stăm de vorbă.

I. Tomi

- De unde numele Nicoară în Marginea ?
- Din Curtea, l-a adus moșul tatălui meu.
- Cel care a fost primar ani de zile ?
- Nu, acela era moșul dinspre mamă.
- V-ați născut la graniță ?
- Da, (râde) de la mine, la 11 km., începe Hunedoara.
- Școala la Marginea ?
- Da, și liceul la Timișoara. Liceul „Eftimie Murgu”. Eu am intrat la „Loga”. Ce admitere !

800 de concurenți pentru 80 de locuri, dar a apărut legea liceelor mixte și fete de la „Carmen Silva”, au trecut la „Loga” și băieții de la „Loga”, printre care și eu, am ajuns la, de acum, „Eftimie Murgu”.

La frumoasă aniversare

- Și la Iași ?
- La Iași, domnule Todî, în refugiu fiind, am făcut facultatea.
- Și de la Iași, la Filarmonica din Timișoara.
- Alături de un mare om. Alături de Ion Romănu.
- Un singur loc de muncă !
- Da. Din 1969.
- Este adevărat că ați fost cel mai tânăr dirijor de cor de filarmonică din România ?
- Exact. Aveam 27 de ani.
- Maestre, în arborele dumneavoastră genealogic unde vă așezați ?
- La vârf.
- Demnitatea dumneavoastră, nu se învecinează cumva cu păcatul mândriei ?
- Nu sunt un arogant, nu sunt încrezut ...
- Nu, dar sunteți un fecior de popă mândru.

- Da, mândru sunt.
- Și aveți de ce !
- Domnule Todî, eu mândru sunt și am fost de originea mea, de munca mea și de tot ce am făcut. Iar în tot ce am făcut, am încercat să nu știrbesc nimic din mândria moșilor mei și a mea, de a fi cu țara.

- Mândria de a fi cu țara ...

- Da. Nu poți fi mândru dacă ești un ticălos. Nu poți fi mândru împotriva țării tale și a poporului tău. Nu poți fi mândru în profesie dacă nu ai „spus” nimic.

- Pentru acest ultim fel de mândrie îți trebuie și talent.
- Evident.
- Ce este talentul ?
- Acum ... eu am auzit multe păreri despre talent, dar fără a fi influențat, zic așa: talentul, este un dar dumnezeiesc.

- Dumneavoastră v-ați botezat cu acest dar - Diodor.
- Da. Vine din limba greacă; „Dar de le Dumnezeu”.
- S-a risipit vreodată acest „dar” dăruit lumii de părintele Nicoară ?
- Niciodată.
- Cine este regina sunetelor ?
- Vocea umană. Nici cel mai mare pianist al lumii, nu poate reda conținutul de idei, ori emoțiile transmise publicului ca vocea omului.

- O mare voce ?

- Pavaroti. Felul în care punea sunetul, în care îl ataca, în care îl fila, cum se ducea la „acută” treptat, cum o pregătea... și când o dădea..., trăsnea! Vor trece secole până se va mai ivi unul asemenea.

- Ce vă nemulțumește la sânul Maicii României ?
- Lipsa de educație. Școala românească, pe care abia acum reușesc să o strice și pentru care ne invidiau chiar nemții.
- Nemții nu au coruri ?
- Nu, catolicii sunt axați pe muzică instrumentală. Asta și pentru că la ei în biserică preotul vorbește, nu cântă. Cântă orga. Pe când la noi la ortodocși, liturgia de pildă, e numai cântec.

- La ortodocși ?
- Da, la ortodocși.
- Am fi avut un alt destin dacă am fi fost catolici ?
- Un alt destin da, dar nu un alt rol.
- Maestre, catolici sau ortodocși, singurii sfinți pe care îi putem pipăi, vii fiind, sunt părinții. Noi aromânii, ne întâlnim deseori cu bănațeni, la hotarul respectului pentru părinți.

- Nu am fumtat în fața părinților nici după ce m-am însurat. Îmi spunea tata: „Lasă mă, nu te mai duce în grădină că știu că fumezi, da' acu' ești om însurat, ești la casa ta, poți să aprinzi o țigară”. N-am aprins însă niciodată pentru că știam că nu-i place ! Eu domnule Todî, nu mi-am respectat tatăl de frică, eu l-am respectat pentru ce fel de om era, pentru

cum se comporta, pentru seriozitatea lui. Un om riguros și gospodar. Un preot cu reverența și vesta închisă până la gât și vara !

- Îi semănați mult.
- Da, și mama spune la fel.
- Dincolo de părinți, pentru rotunjimea destinului dumneavoastră mai datorati cuiva recunoștință ?

- La trei oameni. Din nefericire toți trei au murit.

- Primul ?

- Nicolae Ursu, adică cel mai mare compozitor al Banatului. Al Banatului tradițional. El a pus în valoare cel mai bine cântecul popular, fără să-l strice. Mare valoare !

- Marile valori, vă pot întrista prin ignoranța contemporanilor ?
- O, și încă cum ! Am întrebat niște studenți de la Facultatea de Muzică: „Știți cine a fost Nicolae Ursu ?”

- Și ?

- Nimic. Pauza interminabilă a ignoranței. „Mă, da Vidu, știți cine a fost ?”. „A, păi ăsta e numele liceului din centru”. Asta ca să vă dau un exemplu de tristețe pe care o trăiesc la vârsta mea și de ... încotro mergem.

- Chiar, încotro mergem ?
- Într-o direcție mizerabilă !
- Următorii doi piloni ai recunoștinței.
- Ion Romănu. Omul care mi-a făcut mult bine și pentru care am un respect și o considerație care miră pe mulți, pentru că mulți după ce la faci bine, în nemernicia lor, judecă așa: „Uite bă, de ăsta a depins soarta mea ?” Eu nu pot fi așa ! Ion Romănu, este omul care mi-a amprentat destinul, după terminarea conservatorului ca dirijor.

- Ce înseamnă să fii dirijor ?
- Să fii omul la care expresia muzicii se vede pe față, în ochi, transmitându-se prin mână publicului.

- Înapoi în Banat ?
- De acord.
- E istovit folclorul bănațean în confruntarea cotidiană cu mediocritatea ?
- Tare !

- Ce nume de interpreți bănațeni sunteți dispus să susțineți în veșnicia folclorului românesc ?

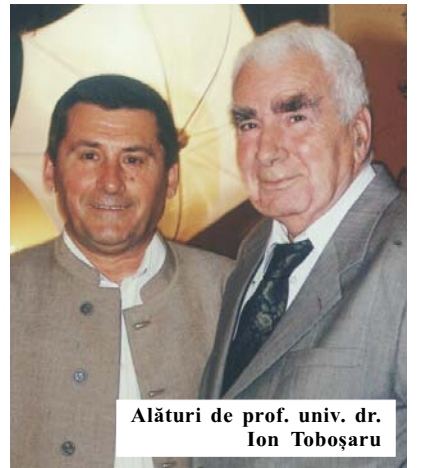
- Eu sunt un sincer iubitor de muzică populară autentică, dar n-aș vrea să supăr prin uitare.

- Să vă ajut ?
- Cu cine ?
- Cu un om pe care eu, prețuindu-l, l-am așezat în scris, lângă candela ce luminează în eternitate icoana Banatului - Petrică Moise.

- Petrică Moise e genial ! Petrică m-a ascultat atunci când i-am spus: „Petre, termină cu gălgăielile”, și a făcut bine.

- Ce sunt „gălgăielile” ?

- Moda asta de a nu mai termina doina. Gălgăială, că altfel nu știu cum să-i zic. Și Petre are și școală și s-a întors spre valorile autentice, devenind un cântăreț foarte serios. Cum serioasă este și doamna ta.

Alături de prof. univ. dr. Ion Toboșaru

- O să interpreteze lumea ...
- Să interpreteze lumea cum vrea, nimeni nu poate să o conteste pe Elena Jurjescu. Elena nu a făcut niciodată rabat de la autentic. Eu cel

puțin nu am auzit-o niciodată cântând „mixtum-compozitum” sârbesc-românesc-țigănesc. Țin foarte mult la acești doi oameni.

- De ce vreau eu acum să-mi vorbiți de Luță Ioviță ?
- Ca să nu mai vorbim de Elena. Eeee..., Luță Ioviță a cântat la Popa Nicoară în ocol și mama plângea. Când el cânta la rugă la Marginea, aveam cinci ani - nu juca nimeni.

- Ion Luca Bănățeanu ?

- Da, apoi Moise Belmustață de care trebuie să-l „leg” pe „Vanu” Odrobot care-i ruda lui și care a făcut minuni în muzica bănațeană și care a fost cel mai mare specialist în orchestre și armonii. Dar, revenind la Petrică Moise, mai vreau să spun că la ora actuală, el este numărul unu, în valorificarea și selecția riguroasă a ceea ce cântă. El fiind și un om deosebit de inteligent, că pentru muzică - nu m-ați întrebat, dar vă spun - trebuie foarte mult cap !

- Din păcate, noi mai avem foarte puțin... spațiu, așa că vă rog să dați numele regelui.

- Efta Botoca! Regele violoniștilor bănațeni și a contrașilor. Dulceața tonului lui Efta nu l-a avut nici un violonist din lume. Calitatea tonului, acuratețea, toate broderiile - le zic așa ca să priceapă lumea - Efta le-a cântat cu o claritate de susur de apă de izvor, plângând pe pietre.

Senator

CĂRȚILE ÎN JOC

"Aceasta este o întâmplare reală!"

© dimineață posomorită, într-un golf neînsemnat. Siluetele vaselor răsar din ceață, farul clipește în lumina zorilor, sirenele se tînguie triste. Corpul metalic strălucitor taie suprafața cenușie. Este submarinul „Nautilus” din flota navală militară americană.

Pe chei s-a oprit un „Ford” mare. E însoțit de o singură mașină militară. Coboară un bărbat. E așteptat. Trece pe podețul îngust de vase și ajunge pe punte. Se închide un chepeng, megafoanele transmit comanda: La posturi!

Submarinul pleacă în marea liberă, apoi dispare în adîncuri. Paisprezece zile umbra lui sperie peștii din Atlantic. Paisprezece zile călătorul solitar nu iese din cabina care i-a fost destinată. Același marinar îi aduce de trei ori pe zi mîncarea și doar căpitanul îl vizitează tot de atîtea ori. Tainicul musafir îi dă de fiecare dată o foaie pe care se află notate mai multe grupuri de semne misterioase. O cruce, o stea, un pătrat și trei linii ondulate.

Fiecare foaie poartă două semnături: a călătorului și a căpitanului. Împreună o introduc într-un plic mat, căpitanul îl duce în cabina lui, scrie pe el data, se uită la ceas, înseamnă ora exactă, îl pune în seif, dar mai înainte ca încuietura seifului să țacăne, scrie pe plic cu litere roșii: strict secret! După paisprezece zile, submarinul „Nautilus” ancorează în golful Croyton. Pe un aeroport din apropiere așteaptă un avion militar special. Călătorul părăsește submarinul, ia loc în mașină și, ajuns la aeroport, se suie în avion. Acesta decolează imediat. Ținta călătoriei? Aeroportul orașului Friendship din statul Maryland, S.U.A. Bărbatul intră în clădirea avînd o placă pe care stă scris „Centrul special de cercetări Westinghouse”. Sticlă, beton, paznici în uniformă, lift rapid și silențios; biroul sobru al directorului secției de științe biologice a Institutului de cercetări al forțelor aeriene ale Statelor Unite.

— Bowers, spune bărbatul ce poartă o cămașă cu mânecile suflecate. Vă așteptam. Sper că ați avut o călătorie plăcută.

— Desigur, domnule, Vă mulțumesc. Ați pregătit minunat acțiunea.

— Mulțumesc. Mă bucur că sînteți satisfăcut!

— Sper că veți fi și dumneavoastră. Iată plicul. Atenție, vă rog, la sigiliu. E neatins.

Directorul Bowers s-a așezat la birou, a împrăștiat și apoi a adunat foile cu semne necunoscute, le-a schimbat ordinea, le-a comparat cu dubletele pe care le-a scos dintr-un sertar.

Dubletele aparțineau tainicului Călător de pe un submarin, care se afla pe uscat, închis într-o încăpere complet izolată la două mii de mile depărtare.

— Șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece... mormăi pentru sine, apoi exclamă:

— Rezultatele sunt colosale!

— Mă bucur că sunteți mulțumit, spune necunoscutul.

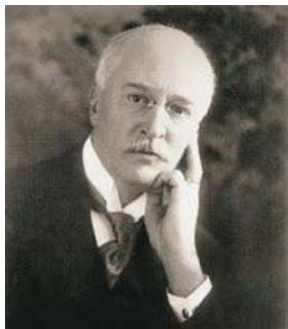
Aceasta este o întâmplare reală. Americanii au făcut încercarea de a demonstra existența telepatiei, bioelectronicii, denumiri mai vechi sau mai noi pentru o problemă reluată frecvent, și anume dacă e posibil să se transmită gândurile de la un creier la altul.

În ce scop s-a efectuat bizarul experiment? În epoca miracolelor tehnice, cînd oamenii au ajuns pe Lună, cînd există centre de informații înzestrate cu mașini automate de cifrat și de decodat, capabile să producă sisteme inimaginabil de sofisticate, oamenii de știință și tehnicienii din domeniul criptografiei au decis să experimenteze capacitățile creierului uman în speranța că transmiterea la distanță a imaginilor ar putea servi ca bază unui nou sistem, al cărui flux nu va putea fi recepționat de nici o mașină de interceptat și nici decodificat de vreo mașină de calculat.

V.P. BOROVIKA

Crimă sau sinucidere. Sfârșitul lui Rudolf Diesel

Mulți dintre noi pronunță zilnic cuvîntul Diesel, sau călătoresc cu un autovehicul acționat de un motor ce poartă acest nume, dar câți știu că, de fapt, e numele unui om de excepție, al inventatorului acestui motor? Și, mai mult, câți cunosc straniu sfârșit al lui Herr Doktor Rudolf Diesel?

Teza cea mai discretă... și cea mai pasionantă, în același timp, este, evident, a asasinatului.

După o altă ipoteză, împărtășită de foarte mulți observatori ai timpului, Diesel ar fi fost victima trustrilor petroliere și metalurgice, în frunte cu puternicul „Krupp”, care au pus la cale asasinarea sa, pentru a împiedica perfecționarea motorului ce le stînjenea interesele financiare, legate de comercializarea benzinei. Atunci motorina nu prezenta interes economic.

Într-o carte publicată în 1957 sub titlul *Vom Motor zum Auto (De la motor la automobil)* este citată o declarație a fiicei lui Rudolf Diesel, care pare că acreditează teza sinuciderii. Potrivit acestei declarații, averea lui Diesel se afla în declin. Sigur că ar fi putut găsi ușor mijloacele pentru a remedia situația - mergea doar la Londra cu planurile în servietă, pentru a le negocia cu amiralitatea britanică pe o sumă frumușică - dar era prea mîndru și prea închis în sine, pentru a face confidențe cuiva, nici măcar soției lui.

În fața unei asemenea prăbușiri financiare - inexplicabilă și doar mai era interesat și în câteva firme britanice - Diesel ar fi luat hotărîrea de a-si pune capăt zilelor. La aceasta, ar fi declarat fiica lui, s-au adăugat alte lucruri care nu pot fi povestite „aici” (în carte n.n.). Despre ce putea fi vorba? Neînțelegeri cu soția sa? Apariția vreunei alte femei în viața sa?

Diesel ar fi hotărât deci să profite... dacă se poate spune așa... de călătoria în Anglia, prevăzută deja de câteva săptămîni, pentru a se arunca în mare. Cam ciudată alegere pentru a-și sfârși zilele, făcută de un inginer care ar fi preferat arma. După toate probabilitățile, ultima persoană care l-a văzut în viață pare, - așa după cum afirmă documentele - să fi fost doctorul Nehru, o rudă apropiată a lui Jawaharlal Nehru, care pe atunci era tînar student și călătorea și el pe „Dresden”.

Fiind mai indispus, tînarul părăsise cabina și se urcase pe punte, unde se așezase pe o banchetă. Văzuse un bărbat urcînd scara, trecînd prin fața lui și apropiindu-se de bastinaj. Apoi, bărbatul s-ar fi întors din drum, aparent pentru că îl văzuse pe pasagerul așezat pe banchetă, și s-a îndreptat spre un alt colț al navei, unde tînarul Nehru nu-l mai putea vedea.

La 10 octombrie, potrivit aceleiași surse, un vapor-pilot al guvernului olandez, care nu poseda radio la bord și deci nu cunoștea știrea senzațională a dispariției a lui Diesel, a descoperit un cadavru care plutea la suprafața mării. O barcă a fost lăsată la apă, iar mateloții au scotocit buzunarele mortului, în care au găsit diferite obiecte și hîrtii, care au adus familiei dovada că era vorba de Rudolf Diesel. „Dat fiind obiceiul păstrat pe mare, de a nu culege morții, marinarii au abandonat cadavru care nu a mai fost niciodată descoperit”.

Această ultimă frază, citată textual, ca de altfel și întreaga ultimă relatare, este una dintre cele mai stranii. Dacă marinarii olandezi ar fi recunoscut cadavru, ca fiind cel al lui Diesel - după obiectele găsite în buzunare, pe care nu le-au mai pus la loc și le-au predat familiei - este de mirare ca aceștia să-l fi abandonat. Numele le era, cu siguranță, cunoscut și ei și-ar fi dat cu certitudine seama de importanța descoperirii făcute, fie că erau, sau nu la curent cu dispariția lui Diesel. Apoi este imposibil ca un „obicei”, oricare ar fi fost el, să interzică aducerea corpului în port pentru a se elucida afacerea. Este evident că întreaga relatare de mai sus constituie o legendă făcută de cei care l-au suprimat pe Diesel.

Este indiscutabil că nimeni nu putea ști mai bine cauzele morții marelui inginer, decât fiica lui. Dacă totuși, soluția misterului nu constă în „aceste lucruri care nu pot fi povestite” în cartea acesteia, s-ar putea spune că faptele expuse confirmă teza sinuciderii, că ele permit respingerea totală a altor teze și afacerea e lămurită?

Dar dacă fiica lui Diesel a fost constrînsă de serviciile secrete germane, conduse de Walter Nikolai, să acrediteze teza sinuciderii tatălui ei, sub amenințări?

Cadavru aruncat din nou în mare de marinarii olandezi este același cu cel pescuit de pescarii belgieni, recunoscut de fiul lui Diesel, pe baza celor găsite în buzunare - dar ne amintim că olandezii au susținut că-l „buzunăriseră” - și îngropat la Anvers ca fiind al lui Diesel? Numiții pescari belgieni nu cunoșteau obiceiul de a nu culege morții din mare? Ei de ce l-au cules și cum au mai găsit obiecte în buzunarele cadavru, golite de colegii lor olandezi? S-au Herr Doktor Diesel a lăsat, precum Cristofor Columb, două cadavre în urma lui?!

Paul ȘTEFĂNESCU

FAPTE SUSPECTE

"Avem aer!"

Fiecare om va răspunde prompt, dacă este întrebat, că pe planeta Marte nu este posibilă viața. Dar ce știm noi exact? Noi știm numai ceea ce ni se spune de către NASA sau în cărțile de astronomie. Dar o dovadă că pe Marte a existat cîndva o viață inteligentă ne furnizează fotografiile luate de Viking 1, în 31 iulie 1976. Viking 1 a zburat deasupra planetei Marte la o înălțime de 1500 km, de unde au fost fotografiate piramide simetrice. Această dovadă este revoluționară și dovedește că omul nu este singur în Univers și nicidecum „coroana creației”.

În 1959 s-a dat drumul proiectului explorării planetei Marte. Americanii au construit farfurii zburătoare cu ajutorul oamenilor de știință germani ca Victor Schanberger, care a lucrat la construcția farfuriilor zburătoare și s-a ocupat de tehnologia celor căzute în vestul SUA.

În 1960 au fost instalate două baze pe Lună în partea de est, care s-au numit „baza lui Arhimede” și „baza lui Cassini”. De pe aceste baze s-a proiectat explorarea planetei Marte. În 22 mai 1962 s-a trimis o navă cu oameni. Totul a fost filmat din partea interioară a farfuriei zburătoare. Toate aceste proiecte au fost ținute strict secret: ele mergeau în paralel cu programul oficial al zborurilor spațiale. În ianuarie 1977 a căzut în mîna radioastronomului William Ballantine filmul efectuat în farfuria zburătoare din mai 1962. Acest film a ajuns și în mîna unui colaborator de la NASA, Harry Carmell. Pe februarie 1977, Ballantine a avut o întâlnire cu John Hendry, managerul unui ziar internațional, cu care dorea să discute difuzarea filmului. Pe drum spre întâlnirea sa cu Hendry, Ballantine a murit într-un misterios accident de automobil. Soția sa împreună cu Carmell au dat acest film unei societăți de televiziune „Science Report”, care aparține canalului englez de televiziune „Secpeter TV”. Acest film a fost arătat la Science Report. La scurt timp, canalul de televiziune a fost avertizat că i se ia licența dacă continuă, să comenteze această temă. Filmul a fost realizat din cockpitul pilotului, arăta pe scurt și instrumentele de bord, presiunea atmosferei de afară era de 700 milibari și temperatura de 40°C. Piloții strigau „Ura! Este 22 mai 1962, noi suntem pe planeta Marte avem aer!”

Până astăzi nu s-a dat o explicație mișcării unor canale marțiene observate de astronomi. O altă întrebare este unde a dispărut sonda sovietică „Phobos II”, care în 1989 a aterizat pe Phobos, un satelit al planetei Marte. Din momentul în care a aterizat a fost întrerupt contactul pentru totdeauna din motive necunoscute. La fel a dispărut și sonda Observer, trimisă spre Marte în 24 august 1993.

Aceste fapte sunt suspecte.

Jan van HELSING

Asta e...

214 evrei în parlamentele lumii

Un studiu comandat de mari organizații evreiești din Statele unite ale Americii și publicat de cotidianul israelian Yediot Aharanot arată că în parlamentele lumii sunt prezenți 214 evrei, dintr-o populație totală estimată la 13 milioane, transmite BBC. Pe primul loc se situează Marea Britanie, cu 61 de parlamentari evrei (44 în Camera Lorzilor și 17 în Camera Comunelor), urmată de Statele Unite, cu 37 parlamentari (11 senatori din 100 și 26 de reprezentanți din 435). Franța și Ucraina se situează, la egalitate, pe locul al treilea, cu câte 15 parlamentari evrei (din totalul de 908, respectiv 405 de parlamentari). Din Parlamentul Braziliei fac parte 11 legislatori evrei, lista țărilor fiind încheiată de Republica Dominicană, cu un singur parlamentar evreu. Lista parlamentarilor evrei nu a fost publicată de teama de a nu-i expune pe unii dintre ei unor atacuri antisemite.

NOSTALGIA DE A FI...

Unii oameni - printre care mă număr și eu - ascund în ființa lor, în sufletul lor, un permanent dor de a se împlini; fie prin a dăru, fie prin a primi mai mult, fie prin a face mai mult, poate chiar peste puterile lor..

Chiar dacă, în unele împrejurări, nu li se recunosc capacitățile reale, în orice caz își doresc mai mult decât le oferă viața la un moment dat.

E ca un nesăț fără sfârșit... Cred, de altfel, că această nelimită este, în fond, cu tenta neliniștii care o însoțește, vrerea de a exista... Vrerea de a fi lăsat ceva în locul tău. Oricât de puțin...

Vrerea de a fi. De a nu stopa. Cineva ar putea, zâmbind, să încerce să localizeze, să precizeze acest comportament: este apanajul tinereții! Greșit, voi încerca să-l conving că nu e așa! (În paranteză fie spus, nici nu prea întâlnesc zilnic exemple care să-mi infirme argumentele!). Este apanajul - înțelegând prin asta dreptul dar și datoria - așadar, este apanajul fiecărui individ care, deși inerent, trece la un moment dat pragul tinereții, e stăpân pe ființa sa; care dorește să se exprime într-un anume fel impus de împrejurări și mediu sau propus de propriile abilități, gândește cu propria minte și își dovedește permanent forța creativă.

Indiferent de reacția pe care ar provoca-o, astfel de oameni sunt pentru mine modele de urmat. Și mă străduiesc să mă aflu printre aceștia, alăturându-mă tăcut unei armate de anonimi, în fond, care luptă pe frontul nevăzut al deprinderilor de hărnicie, cinstă, devotament, respect de sine. Și, deși termenii sunt deja tociți de atâta folosință și abia de-și mai arată - pe ici, pe colo - strălucirea, nu găsesc alții mai potriviți pentru a denumi un individ care vrea să se definească.

Copil fiind, nu reușeam în ruptul capului să înțeleg de ce, la una dintre temele la limba română, când tatăl meu mă controla nu atât pentru a ști dacă mi-am făcut sau nu lecțiile, ci pentru a ști ce am înțeles și la ce îmi folosea ceea ce învăț, a insistat în a reține un vers: „O luptă-i viața, deci te luptă, Cu dragostea de ea, cu dor...”

De fapt, înțelegeam fraza, dar nu mă impresiona, nu mă afecta emoțional. Frumusețea sau înțelepciunea unor fapte, chiar dacă le percepi, te lasă rece până în clipa în care tu însuși devii subiectul principal. Așa și cu mine... Ce erau vorbele lui Coșbuc: un îndemn, o rugăciune, o constatare, o necesitate? Poate o spaimă... Amintindu-mi din timp în timp de buna intenție a tatei de a afla taina vorbelor țaranului năsuidean, viața însăși mi s-a dezvăluit în a fi un îndemn, o rugăciune, o necesitate, o constatare, iar eu le-am adunat și transformat - toate acestea și încă altele - într-o armă. Într-o clipă, propria viață îți devine arma cu care te aperi pentru a fi, pentru a exista și a dăru, câte ceva celor care merită, ș.a.m.d.

Câte ceva din multul pe care aș mai fi în stare să-l dăruiesc -deși în clipa asta viața nu îmi oferă prilejul pe cât mi l-aș dori - oricum câte ceva tot mai am șansa să scot la lumină. Și, pentru a exemplifica, mai ales celor însetați de date exacte, am să-mi amintesc de unul dintre ultimele momente „dăruite” de care am avut parte. Și, alături de mine, sper că mulți alții. (va urma)

Cristina DELEANU

Ipoteze și ipotenuze

Rolul navigației cu pânze în antichitate

Cu mii de ani în urmă comerțul cu mătase, cu neferoase, cu mirodenii (de la chihlimbar și smirnă, la piper și scorțișoară, dar și cu tutun și cocaină etc....) jucau un rol important, la curțile regilor și împăraților antici.

Fiecare nouă descoperire arată existența nebănuită a comerțului. Pe lângă drumurile terestre arhicunoscute, cum au fost „Drumul mătăsii sau chihlimbarului și mirodeniilor”, au fost numeroase rute navale, unele peste ocean (care se făceau cu corăbii cu provă înaltă, contra valurilor mari), cu mult înainte de Columb.

Astfel se cunoaște că în părul unor faraoni s-au descoperit urme de tutun și coca, care nu puteau proveni decât din America de Sud. De fapt pe coasta Braziliei, s-au descoperit epavele unor corăbii romane și feniciene, care aveau la bord amfore. Desigur că puteau ajunge acolo și întâmplător, o corabie naufragiată în Golful Guineii e dusă de curenți și azi spre coasta Braziliei. Apoi dacă urmărim cele relatate de Platon în Critias, dincolo de Coloanele lui Hercule (în Atlantic după Gibraltar), acesta povestește de o insulă imensă și foarte civilizată (Atlantida), care după descriere și asemănare cu cele actuale, pare a fi un ținut mare din America de Sud - Podișul Antiplano, de pe teritoriul de azi al Columbiei, Venezuelei etc. unde era probabil un mare lac de acumulare în mijlocul căruia pe podișul Antiplano de azi, înflorea celebra civilizație atlantă. Azi se fac săpături arheologice unde sunt ruine, ziduri (nu s-au săpat nici 15%) să se găsească argumentele arheologice în acest sens. Deocamdată s-au găsit doar mineralele descrise de Platon (argint și aramă), aliaj ce nu se găsește în altă parte pe glob.

Cât privește legendele incașilor și ale mayașilor ce așteptau dinspre Atlantic să se reîntoarcă zeii albi cu barbă (populațiile din zonă nu purtau barbă), fapt ce a ușurat expedițiile din Europa, ce au fost primiți ca niște zei, fiind așteptați (atât Columb în America Centrală cât și Pizzaro în America de Sud). De fapt în apropierea anului 1000 era noastră, scandinavii (vikingii lui Leif cel Fericit și Eric cel Roșu 997 și 998 e.n.)

au ajuns nu numai în Groenlanda (Greenland - Landul verde) ci și în Messechusets (Vinlandia Landul vinului) de unde au fugit din cauza iernilor foarte geroase din următorii doi ani. Astfel America a fost descoperită cu mult înainte de Columb, care a asistat la împărțirea noilor teritorii, între regii și reginele Spaniei și Portugaliei, care aveau hărțile acestor teritorii întocmite mult înainte, copiate după zeci de hărți vechi, deși Columb nu cucerise decât câteva insule, dar confirma că hărțile vechi sunt adevărate.

Aceleași hărți complete ale globului le-au utilizat englezul Finedis și Amiralul otoman Piri Rheis. Copii ale acestora. Pe aceste hărți apărea chiar și continentul Antarctic de sub gheață (pe care noi l-am stabilit exact doar în secolul XX). Existența legăturilor comerciale și poate de altă natură peste ocean este dovedită și de existența „zechiului”. Atât în Europa cât și la incași, înainte de Columb, (din zece oi sau lame, una era a împăratului) sau, piramidele din Egipt și Mexic cu aceeași suprafață a bazei și așezate identic față de punctele cardinale (Keops și Tehnotlican).

De asemenea lângă țărmurile Asiei Mici (aproape de fostul oraș Gordia) s-a descoperit epava unei corăbii încărcată cu minereuri și sticlă din Tailanda de azi, fapt ce arată că se tăcea comerț pe mare la mii de km distanță de acum 4500 de ani.

Ștefan APENESCU

HARISM

Facând din Eden un iad blestemat
Transformă pământul ce Domnul l-a dat
Hrănit cu veninul ce-n suflet l-adună
Omul o ființă mai rea decât bună.

Și mândru și lacom și hoț și mișel,
Te-ntrebi dacă dracul n-o fi chiar el!
În marșul demonic spre culmi și progrese,
O pânză a morții planetei îi țese.

Prește tu Doamne timpul în loc!
Și fă-l pe om, înapoi, dobitoc.
Să-și facă maciuci din crengi și muiele,
În cap să se bată, să se bată cu ele.

Giurca HARITON

Altă poveste...

Pare a fi destul de grea tema care mi s-a propus pentru aceste mici gânduri... Să încerci să alegi între întâmplări vesele și triste din lumea teatrului. Hm, o adevărată dilemă... Căci, la urma urmelor, ce altceva este Teatrul decât o perpetuă împletire între întâmplări vesele și triste? Între bucurii și necazuri, între împliniri și eșecuri, între lacrimă și zâmbet? Între o mască râde, o mască plânge? Între viață și moarte, mai pretențios spus... Dar nu e cazul să devin patetic... Mai ales dacă aș traduce cuvântul din limba engleză: „pathetic”, care s-ar traduce prin „jalnic”. Nici chiar așa!

Și, pe de altă parte, nu cred că mă aflu în cea mai frumoasă perioadă a vieții mele în teatru. A „drumului”, meu în Teatru. Din păcate... Dar, vorba cântecului, asta e cu totul altă poveste...

Ei, pe naiba, altă poveste, parcă nu știu ce vorbesc sau, mă rog, ce scriu... E chiar povestea mea. Gândiți-vă și dumneavoastră: la anul voi împlini 50 de ani! Cu alte cuvinte, o jumătate de secol! Vorba inegalabilului maestru Radu Beligan, pe vremea când jucam împreună în admirabilul „Titanic-Vals” pus în scenă în toamna lui 1983 (O, tempora!) de regretatul Mihai Berechet:

„- Dragul meu Eugen, ce vârstă ziceai că ai tu?

- 31 de ani, maestre!

- 31 de ani? Împliniți?

- Da, maestre!

- Păi bine mă, nenorocitul, eu ia vârsta ta eram demult Artist Emerit!...”

Avea și are perfectă dreptate! La urma urmelor, eu cu ce m-aș putea lăuda? Cu mai nimic...

A, ba da, ar fi ceva: nu am refuzat NICIODATĂ vreun rol în teatru! Fie mic, fie mare, fie total nesemnificativ...

Poate așa se explică și faptul că am fost distribuit - era cât p-aci s Oă zic „folosit” -de aproape toți regizorii... Exceptându-i, firește, pe cei pe care i-am ajutat la nevoie și care, mai apoi, în superba tradiție a comportamentului neamului românesc, m-au uitat... Unii, definitiv!...

Și uite așa am ajuns la o zestre frumoasă de ipostaze pe scenă... Nu contează, veți spune... Și chiar s-ar putea să aveți dreptate. Vorba ceea, publicul are întotdeauna dreptate!

50 de ani de mici și, uneori, mari bucurii. De întrebări, de incertitudini, de renunțări... Lucrul bun este că nu am pierdut niciodată contactul direct cu scena, cu scândura, cum se spune în lumea atât de fascinantă a culiselor. Am mai făcut și ceva film, și televiziune - minunata televiziune de stat (era cât p-aci să zic și de „partid”), care are admirabila capacitate de a te scoate pe ușa din dos, după ce te-a exploatat ca pe hoții de cai, dacă nu chiar mai rău, m-am apropiat cu mare drag de prietenul meu, computerul... Și așa mai departe... (va urma)

Eugen CRISTEA

Surâsul meu

Surâsul meu risipitor

Ca fiul ce s-a-ntors căit

E-un cântec sfânt și răpitor

Ca un creștin ce-i pocăit...

Surâsul meu e o conștiință

Înaltă ca un paradis

Ce-a zăgrăvit a mea ființă

Într-o lumină ca de vis...

Surâsul meu davincian

Ca un destin al tinereții

E-un dar din suflet lombardian

În cinstea ei, a frumuseții...

Surâsul meu - o poezie

Frumoasă ca o-mpărăție!

Aurel JICMAN

31.01.2006

„Pictura este o poezie care se vede” (Leonardo)

De la urmărit la urmăritor

*Calul moare de drum lung și securitatea
comunistă de grija lui Oscar Berger,
pe atunci student la Facultatea
de Electrotehnică. Azi, când urmăritorii
au devenit oameni de afaceri prosperi,
urmăritul conduce cel mai iubit cotidian
al Banatului - „Timișoara”*

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA NAȚIONALĂ BANAT
- Serviciul III. -

NOTĂ SINTEZĂ
23 decembrie 1966

În dosarul de verificare dusă asupra
numitului BERGER OSCAR

La data de 29 august 1966 s-a deschis
dosar de verificare asupra numitului BERGER
OSCAR născut la data de 15 februarie 1947
în Timișoara, fiul lui ISAC și LUIZA, de
naționalitate ebraică, cetățenie română,
membru U.T.C. student anul III la facultatea

de electrotehnică, cu domiciliul în Timișoara,
str. 7 Noiembrie nr. 10.

La baza deschiderii dosarului de verificare
au stat materialele obținute în perioada lucrării
prealabile ce s-a adus asupra sus-numitului,
din care a rezultat că comentează dușmănos la
adresa statului nostru, aducând și unele injurii
la adresa conducerii de stat și de partid.

Pentru a stabili activitatea dușmănoasă pe
care o desfășoară obiectivul s-a luat
următoarele măsuri:

a) S-a încadrat informativ cu agenții
„GABRIEL MOCANU” și „DUMITRIU
MARIN”;

- au mai furnizat note informative periodice
și agenții „DORU IONEL”, „GEORGE
GEORGESCU”, „TĂNĂSESCU” și „TITUS
FLAVIUS”.

b) S-a pus în interceptare corespondența
internă și externă.

c) S-au cerut investigații despre obiectiv
și părinții acestuia.

Prin încadrarea informativă a numitului
BERGER OSCAR s-a stabilit că într-o
discuție ce a purtat-o cu agentul „TITUS
FLAVIUS”, la data de 20 februarie 1966,
acesta a afirmat:

„...nu recunosc pe secretarul general al
P.C.R. ca și conducător al statului și fericirea

poporului român va fi atunci când P.C.R.
împlinește 60 de ani și va ieși la pensie...”

La data de 11 aprilie 1966 același agent ne
informează că obiectivul spune o serie de
bancuri la adresa conducerii de stat și de
partid.

La data de 25 aprilie 1966 agentul „TITUS
FLAVIUS” ne informează vă într-o discuție
avută cu obiectivul la gala de filme a cineaștilor
amatori din regiunea Banat, acesta a afirmat:

„...nenorocirea este că cinecluburile fiind
subvenționate de sindicate, trebuie să facă
filme comuniste, tâmpite și astfel se strică
mii de metri de film...”

Tot cu această ocazie obiectivul a pomenit
tot ce s-a văzut în filmul „FILE DE
CRONICĂ”, realizat în cinstea celui de al
IX-lea Congres al P.C.R.

Faptul că obiectivul comentează dușmănos
pe marginea filmelor românești ne-a fost
semnalat și de agentul „DORU IONEL” la
data de 26 aprilie 1966.

Fiind întrebat de agent dacă nu merge să
vadă filmul „RĂSCOALA”, „BERGER
OSCAR” a răspuns: „acesta este un film
românesc și nu are rost să te grăbești,
fiindcă iar încep „ăștia” cu sistemul lor de
filme...”

În nota furnizată de agentul „GABRIEL
MOCEANU”, la data de 27 aprilie 1966, se

arată că obiectivul spune o serie de bancuri la
adresa conducerii de stat și de partid din țara
noastră.

Redăm mai jos unul din aceste bancuri:

„...un cetățean spune că președintele
Consiliului de Stat al Republicii Socialiste
România este un mare prost și idiot. Pentru
aceasta a fost imediat condamnat la 25 de ani și
3 luni închisoare. Toată lumea se întreabă de ce
a fost condamnat la 25 de ani și 3 luni.
Răspunsul este că trei luni a primit pentru
insulta adusă unui cetățean din R.S. România,
iar 25 de ani pentru divulgarea secretului de
stat”

În nota informativă din data de 12 mai
1966, furnizată de agentul „GABRIEL
MOCEANU”, se arată că de față fiind și
numiții — și — obiectivul s-a arătat încântat
de viața din occident, în special cea din
S.U.A.

După el acolo viața este aproape „un vis”
deoarece „banii acolo nu sânt greu de
procurat”. A mai adăugat că „acolo sânt
foarte mulți oameni bogați, care au bani și nu
știu ce să facă cu ei, lucru ce la noi este
imposibil de realizat”

În continuare a subliniat faptul că în
aceste țări se câștigă mai mult decât are nevoie
un om să trăiască.

O FI AȘA?

*Teama inexplicabilă a tuturor de Poporul Ales, îi împinge pe oameni să
creadă cu convingere că ei, evreii, au drept scop suprem, distrugerea statelor
naționale și înlocuirea lor cu o stăpânire evreiască.*

„Protocoloalele Înțelepților Sionului” — atribuite de evrei poliției țariste —
și de toată lumea, evreilor, sunt privite de evrei, ca o carte de propagandă
antisemită, iar de neevrei ca un complot universal evreiesc.

Publicându-le în revista noastră — episod - noi ne ținem departe de
comentarii, dumneavoastră... (Vasile Todî)

Înmulțirea înarmărilor și a personalului polițienesc e o întregire necesară a
planului pe care l-am expus. În toate statele trebuie ca, în afară de noi, să nu se
găsească decât mase de proletari, câțiva milionari devotați nouă, polițiști și
soldați.

În Europa întreagă, ca și în celelalte continente, trebuie să întreținem
fierberea, neînțelegerea și ura. Câștigul ne e îndoit. Pe de-o parte, prin aceasta
ținem la respect toate țările care vor ști că noi putem, după bunul nostru plac,
să provocăm dezordinea sau să restabilim ordinea: toate aceste țări se vor
obișnui astfel să ne considere ca un rău necesar. Pe de altă parte, uneltirile
noastre ascunse vor încurca toate corzile pe care le vom fi întins în cabinetele
de stat, și aceasta cu ajutorul politicii, al contractelor economice și al
îndatoririlor financiare. Pentru a ne atinge scopul, va trebui să dăm dovadă de
o mare viclenie în cursul tratatelor și a negocierilor; dar în ceea ce se cheamă
„limba (atitudinea!) oficială” noi vom urmări o tactică opusă și vom părea a fi
cinstiți și împăciuitori, în acest fel, popoarele și guvernele creștinilor, pe care
te-am obișnuit să nu privească decât cea față a lucrurilor pe care le-o arătam
noi, ne vor lua încă o dată drept binefăcătorii și mântuitorii neamului omenesc.
La orice împotriviție, va trebui să fim în stare să-i facem pe vecini să declare
război țării care ar îndrăzni să ne stea în cale; iar dacă și acești vecini s-ar gândi
să se întovărășească împotriva noastră, va trebui să-i înfrângem pe toți prin-
tr-un război universal, al lumii întregi.

Cea mai sigură cale spre izbândă în politică e secretul, tănuirea acțiunilor:
cuvântul diplomatului nu trebuie să se potrivească cu fapta lui.

Va trebui să silim guvernele creștine să lucreze după planul nostru larg
alcătuit, și care e deja aproape de țel. La aceasta ne va ajuta opinia publică,
această opinie publică pe care „marea putere”, presa, a pus-o deja pe ascuns în
mâinile noastre. Într-adevăr, afară de puține excepții de care e inutil să ținem
seama, pentru a rezuma sistemul nostru de constrângere a guvernelor creștine
ale Europei, îi vom dovedi unuia dintre ele puterea noastră prin atentate, adică
prin teroare; iar tuturor, dacă toate s-ar revolta împotriva noastră, le vom
răspunde prin glasul tunurilor americane, chinezesti ori japoneze.

Ioan MOȚA

Preoții clasei muncitoare

Lenin era de părere că un secretar al partidului comunist dintr-un stat catolic, pentru a fi la
înălțimea atribuțiilor sale, ar trebui la nevoie să îmbrace chiar și sacul franciscanului.

În 1935, serviciile secrete au semnalat că aproape o mie de studenți comuniști erau infiltrați în
seminariile și noviciatele Europei occidentale, unde, ducând o falsă viață religioasă, se pregăteau să
devină sacerdoși; partidul ar fi avut apoi grijă să le dea drumul pentru a inunda centrele vitale ale
Bisericii. Fenomenul s-a răspândit fără încetare pînă la contestațiile grave din anii '60-'70, din
seminarii și noviciate pline de preoți proveniți mai mult sau mai puțin din
clasa muncitoare.

Sub pseudonimul de Cezar, Antonio Gramsci face în anii '20 în
„Ordinea nouă” o afirmație profetică: „Sutana roșie a lui Cristos iradiază
astăzi mai înflăcărată, mai roșie, mai bolșevică. În steagurile roșii ale
comuniștilor există o bucăciță din haina lui Cristos și ei pornesc să ia cu
asalt fortăreața burgheză, pentru a restaura domnia spiritului asupra
materiei, ca să asigure pacea pe pământ tuturor oamenilor de bine”.

Henry de Lubac spunea: „Când sacral se află peste tot, nu mai
există nicăieri”. Pare un paradox, dar corespunde adesea adevărului. Se
întâmplă uneori că un suflet impregnat de sacru sfârșește în risipirea
vieții prin a nu mai găsi spațiu pentru sacru nici în el însuși, nici în
devenirea sa, ci doar în carieră.

Efecte devastatoare

Episcopul sloven, monseniorul Pavel Hnilica, a fost expulzat în anii '70 din URSS, unde era
deținut, cu promisiunea Vaticanului de a se obliga să-l convingă să se transfere în Statele Unite.
Prelatul însă, o dată eliberat, a preferat să-și asedieze ministerul pastoral în favoarea fidelilor de dincolo
de cortină, luându-și rezidența la Roma. Din când în când era chemat de cineva de la secretariatul de
Stat și invitat să se transfere în Statele Unite pentru a-și desfășura mai bine întreținătorul său apos-
tolat. Prelatul promitea, dar nu se ținea de promisiune.

Aflându-se în avion, la întoarcerea din țările de dincolo de cortină, monseniorul Hnilica ceru
stewardesei ziarul „Pravda” din ziua aceea pentru a se informa despre ce se mai întâmplă în țările
comuniste. Cu surprindere, citește într-un articol că el, monseniorul Hnilica, ceruse și obținuse
transferul în Statele Unite pentru a putea să-și exercite în condiții mai bune misiunea pastorală. Prelatul,
care nu era străin de metodele în uz, împături jurnalul și, pentru orice eventualitate, și-l puse în servietă.

După trei zile este chemat la secretariatul de Stat, de data asta fiind primit de unul din cei de sus de
tot, care, pe un ton sec, îl anunță fără jumătăți de măsură că transferul său în Statele Unite fusese decis;
avea doar câteva zile ca să-și facă bagajele. Monseniorul Hnilica își adusese cu el ziarul „Pravda”;
căută cu calm pagina cu articolul, o găsi și i-o puse sub nas importantului prelat, bineînțeles
traducându-i din rusește; apoi, cu dezarmantă sinceritate, întrebă: „Monsenior, ce joc e asta?”

Concluzia a fost că nu s-a mai făcut nimic și monseniorul Hnilica a rămas la Roma până în zilele
noastre. Roma nu învinsese, dar nici el n-a ieșit pînă la urmă nevățat din afacerea asta. La scurt
timp a fost acuzat de trafic cu valută. Răzburare? Cine știe! E un vânt ce bate dinspre Mediterană și
acesta.

Dr. Dumitru GAROFIL

O cină cu Stalin

Doi aminti numai ceea ce mi s-a părut mai semnificativ din această trecere neobservată de la o temă la alta în cursul cinei.

Amintind de legăturile mai vechi ale slavilor de sud cu Rusia, eu am spus că țarii ruși nu au înțeles năzuințele slavilor de sud; gîndul lor era la o extindere
imperialistă, iar al nostru la eliberare.

Stalin a fost de acord, însă în alt mod: Da, țarii ruși nu aveau orizont.

Stalin se interesa de Iugoslavia într-un mod diferit de ceilalți conducători sovietici. Pe el nu-l interesau victimele și distrugerile, ci ce fel de raporturi interne s-
au creat și care este forța reală a mișcării de rezistență. Dar și aceste date el nu le obținea prin întrebări, ci le aduna în timpul discuțiilor.

La un moment dat s-a interesat și de Albania: De fapt, ce se întîmpla acolo? Ce fel de popor sînt ei?

I-am explicat: în Albania se petrece, într-o măsură mai mare sau mai mică, la fel ca în Iugoslavia. Albanezii sînt cea mai veche populație a Balcanilor, mai veche
decît slavii, chiar și decît vecinii greci.

Dar de unde provin la ei numele de locuri slave? a întrebat Stalin. Oare n-au ei, totuși, niște legături cu slavii?

Am explicat și asta: în vechime văile erau locuite de slavi, de aici provin numele de locuri slave, iar mai tîrziu, pe vremea turcilor, albanezii i-au alungat din acele locuri.

Stalin a făcut cu ochiul glumeț: Eu am sperat că albanezii sînt măcar puțin slavi.

Povestindu-i despre modul de a purta războiul și despre cruzimea lui în Iugoslavia, am subliniat faptul că pe nemții nu-i luăm prizonieri, căci și ei îi omoară pe toți prizonierii noștri. Stalin a
intervenit rîzînd: Unul dintr-ai noștri conducea un grup mai mare de nemți și pe drum i-a omorît pe toți, cu excepția unuia singur. Cînd a ajuns la locul de destinație, e întrebat: Dar unde îți sînt
cei alții? Execut, zice, ordinul comandantului suprem ca „să-i omorîm pe toți pînă la unul”, așa că unul v-am și adus.

În cursul discuției a observat în legătură cu nemții: Sînt un popor ciudat, ca oile. Îmi amintesc din copilărie că încotro pornește berbeculele pornesc după el și toate oile. Îmi amintesc și cînd,
înainte de revoluție, am fost în Germania: un grup de social-democrați a înfirziat la congres, deoarece a așteptat ca biletele de tren să le fie vizate sau așa ceva. Unde s-ar fi putut întîmpla în Rusia
una ca asta? Cineva a zis bine: în Germania nu se poate face revoluție din cauză că ar trebui să se calce pe iarbă.

Mi-a cerut să-i spun cuvinte sârbești pentru diverse obiecte. A ieșit de bună seamă la iveală o mare asemănare între sârbă și rusă. Zău, exclamă Stalin, nu mai încap vorbă: un singur popor.

Milovan DJILAS (Muntegru)
eseist și politolog

Dragobetele, DA Dragobete

De milenii, poezii cânta dragostea, iar cupluri au devenit celebre și au rămas în istorie pentru sentimentele ce le-au unit. Zilele în care cetățeanul simte ura sunt multe: cele de leafă, de plată a facturii la întreținere, de mahmureală etc. Ura este un sentiment mult mai puternic decât dragostea, motiv pentru care aceasta din urmă beneficiază de o singură zi pe an: Sfântul Valentin, despre care românii habar n-aveau până de curând. Importată din țările dezvoltate, întocmai ca hot-dog-ul, week-end-ul, non-stop-ul, marketingul, businessul și alte chestii care îl fac pe senatorul Pruteanu să cadă noaptea pradă coșmarurilor, Valentine's Day nu-și are, totuși, rostul în spațiul carpato-danubian, atâta vreme cât locul e deja ocupat de personajul Dragobete - care are trecută în fișa postului "coordonare fiori erotici mioritici".

Cum numele "Dragobete" rimează, însă, cu sticlete, șosete, trompete, etc. și nu dă tare bine într-o declarație de amor, unii acceptă, totuși, "Valentine's Day" - 14 februarie, ca zi a dragostei. În vechime, 3 martie era considerată ziua în care se logodesc păsările cerului și cele domestice. Dragobete, fiul babei Dochia, era cel care patrona această zi. În descrierile populare el apare ca un tânăr voinic și frumos ce oficia în cer nunta păsărilor și a dobitoacelor. În decursul anilor, tradiția s-a extrapolat și la oameni. Astfel, la 24 februarie, bătrânii credeau că Dragobetele inspira femeilor și fetelor încredere și dragoste curată și le ajuta să-și găsească ursitul.

Cei care credeau în Dragobete, la 24 februarie dădeau hrană atât animalelor de pe lângă casă, cât și celor sălbatice și nu sacrificau păsări domestice și nici nu vâneau sau blestemau pe cele sălbatice. Tinerii se adunau în cete, iar băieții alergau după cea pe care o iubeau. Fata sărutată era logodită pentru un an cu acel băiat. Numită și Aflarea Sfântului Ioan Botezătorul, ziua de Dragobete semnifică iubirea și bucuria tinereții. Dragobetele sau Năvalnicul este corespondentul românesc al lui Cupidon și în viziunea populară este

un fecior foarte frumos, care sucește capul tuturor fetelor. În satele din Gorj și Olt și astăzi tinerii necăsătoriți se întâlnesc în această zi pentru a fi îndrăgostiți tot anul. Se crede că, dacă nu-ți găsești pereche de Dragobete, apoi până la finalul anului acest lucru nu se va întâmpla.

La 24 februarie se culeg primele flori ale primăverii, se petrece, se cântă. De acum vremea se îmbunează, poți semăna în grădina de legume anison, varză timpurie, cartofi, morcovi, salată, pătrunjel, țelină, păstârnac, mărar, chimen și mac. Tot pe vreme bună, poți începe lucrul la casa cea nouă. Săptămâna aceasta ai timp să termini lucrurile rămase din ianuarie. Pentru cei mai mulți dintre români, însă, ziua de Dragobete și-a pierdut semnificația. Aproape nicăieri în țară această zi nu se mai ține conform tradiției, iar "Valentine's Day"-ul de import pare să aibă mai mult succes.

Dumitru COSTEA

Dragobete, cu drag de fete
Străbătând uliti cu pietre,
Mâțișori și lăcrămioare
Dai la fete bălăioare...

Cine strânge bani de-argint
Și sclipiri de mărgăriț,
Pentru-n chip de drag alint?

Dragobete deocheatul
I-a cășunat de-a-nsuratul;

Cântec de Dragobeți

Lună, te zgâiești pe cer,
Cearcăn, rană de mister
Să-l inciți pe Dragobete
Să le tulbure pe fete;

De parcă hoți de pădure,
Tot așteaptă să le fure...
Că-și vără-n sân busuioc,
S-aibă-n dragoste noroc
Și sub perine mușcată,
Să-l viseze viața toată.

N-ai cum să mai scapi de fete.
Dragobete, Dragobete;
Te-ai lega la gard, băiete

"Sfântul Valentin" și Dragobeții românești

Tradițiile poporului român, una dintre cele mai vechi civilizații europene, a creat în folclorul nostru, un foarte original prototip de îndrăgostit, Dragobetele.

Factor activ, bărbat, un fel de faun cu neliniștile ZBURĂTORULUI lui Heliade Rădulescu, ce tulbură somnul fetelor și le dă fiorii nubilității. În nici un folclor din jur nu există un faun, silf al dragostei mai profund ancorat în eposul popular ca dragobetele românilor.

În saturnaliile popoarelor vechi, fecioarele practicau prostituția la scară, pentru promovarea rodniciei câmpului. Sacrul coincidea cu profanul, curtezana cu fecioara neprihănită. Dacă ajungem la Zeița Kali răsturnarea valorilor este și mai incredibilă.

Dragobetele nostru întruchipează noblețea simțirilor, un fel de chemare silvană de sânge, asemeni boncăluitului cerbilor carpatini, cu fiorii ritualului adâncurilor din necesitatea selecției naturale de înflorire a simțirilor. Farmecul lunatec din enigmatul dragostei este determinat de nevoia de iubire cu toate atributele frumuseții intetice și estetice, cultivate la români.

Dragobetele se manifestă complex, cu fior ritual de colindă, purificat de idealuri casnice imaculate. Împerecherea de bunăvoie a ambilor parteneri se face sfințiți în tradițiile căsătoriilor la români, cu druce și cântări imnec de întemeiere a unui cămin bazat pe dragoste totală și sentimente pure.

Frumusețea dragobetelui românesc este pildă de simțire și moralitate, izvorâtă din tradiția neamului românesc, ce poate da lecții și altora.

Sfântul Valentin din mai recenta tradiție americană este o variantă ce stăfăcește un popor cu altă conformație a erosului, foarte diferit ca structură de dragobeții românilor, aflați în ritualul popular de sute de ani.

Într-o epocă în care târgul de sclavi legal era un fleac pe lângă sclavia profesionalizată a sexului din rațiuni existențiale, dragobeții românilor sunt o școală de firesc și puritate, ce înobilează simțurile prin selecție naturală, o particularitate a măreției sufletului acestui popor.

George ȘERBULEA

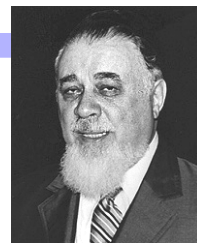
Istoria, ca pașaport al prezentului pentru viitor

De regulă, dar fără teme, pasiunea pentru istorie e rezervată nostalgicilor, copleșiți și neputincioși în fața timpului trăirii lor. Nimic mai fals, spiritele lucide scotocesc în colbul istoriei, răstoarnă clepsidra erelor tocmai pentru a contura perspectiva istoriei în tipare reale, evitând risipirea viitorului în șarje-rebuturi. Paseismul, înflăcărea masonică au fost mode de exprimare ale unui substrat ocult, în numele democrației, pentru a masca „laboratorul” privat al politicii de grup, strategia camarilei, ba chiar ignoranța politică. Comoditatea drumului bătătorit a fost bornată astfel cu lozinci edenice, tocmai pentru a amorti mințile, copleșite și așa de griji și tristeți cotidiene.

La români, prezentul bicusnic se îmbină cu un trecut inventat apolonic, maturat în sertarele unor conștiințe care vegetează. A viza viitorul înseamnă a depune eforturi de gândire, a-ți asuma responsabilitatea față de contemporani și urmași. Știința nu se ocupă cu înșiruirea unor povești dinastice, cu răfuiele între clanuri, trebuie să aibă însă în vedere mentalitățile unei epoci, să demoleze modelele istorice false. Confectionarea unor modele de conjunctură are darul de a afecta libertatea conștiinței, de a anihila presupusa maturizare a generațiilor, prin povești caduce.

Am mai subliniat și altădată, istoria, mai bine zis istoriografia românească este, vorba maestrului, o „damă bine”, înveșmântată în haine de clown politic, râde la prohoduri și invers, plânge patriotic, timbrează părelnic și țipă condiția românului în lume, ca o lamentație pe teme date.

Ion VULPE

Antisemitism...

Întotdeauna când sint întrebat în străinătate dacă există antisemitism în România, obișnuiesc să răspund: „Există antisemiți, dar nu antisemitism”. Am arătat că nu se poate eradică ura, un resentiment care a fost inoculat unei populații timp de sute de ani și a influențat gândirea și simțirea multor generații, prin educația făcută în școală și în armată și în întreaga viață publică. Există însă o diferență între situația din România comunistă și cea din etapele anterioare, când țara era condusă de guverne liberale și democratice, în timp ce guvernul comunist a creat o bază legală pentru zăgăzirea antisemitismului, pedepsind prin texte de legi orice încercare de provocare la ura de rasă sau confesională; în fapt se petreceau profanări de cimitire și sinagogi, mai întotdeauna autorii rămânând nedescoperiți. Guvernul a refuzat cu consecvență, să recunoască caracterul organizat al unor astfel de incidente. Antisemitismul mai avea și o altă față, aceea a anti-sionismului, concretizată prin concedieri din serviciu, eliminări din școli și universități. În schimb guvernarea de odinioară încurajau excesele. Am văzut cu ochii mei studenți evrei bătuți în universități, înainte de război. Am văzut și demonstrații violente antievreiești, pe străzi. Am suferit antisemitismul cel mai crunt în copilărie, adolescență, ca student și ca soldat. Am citit atacuri antisemite în presa zilnică. Doar un guvern așa numit „democratic” a organizat pogromuri și a omorât un mare număr de evrei.

Desigur, antisemiți mai existau și ei foloseau orice prilej pentru a concedia evreii din slujbe, sub pretextul „sionismului”. Dar era un antisemitism cu un cu totul alt caracter.

Această formă particulară de boală antisemită poate izbucni acolo unde te aștepti mai puțin. Astfel, în 1960, am fost informat că la Teatrul de revistă din București a izbucnit un scandal antisemit. Povestea era incredibilă.

(va urma)

Dr. Moses ROSEN

La începutul acestui an, directorul revistei „Chicuta di harau”, a Uniunii Scriitorilor Macedo-Români, dl. Victor Enache, a acordat un scurt interviu postului de radio „România Internațional”. Interviul a fost realizat de cunoscutul om de presă vorbită, Tașcu Lala, cu titlul:

DE VORBĂ CU VICTOR ENACHE, REDACTOR ȘEF AL REVISTEI „PICĂTURA DE BUCURIE”

Rep: A-ți scos împreună cu „nașul” revistelor armânești, poetul Vasile Todî, o frumoasă revistă armânească, numită „Picătura de bucurie”. Cui dăruiești această „picătură”?

Victor Enache: Împreună cu poetul Vasile Todî, am scos această revistă pentru toți armânii din Banat, din România, pentru toți armânii care își doresc o picătură de bucurie în viața de zi cu zi. Din Balcani până în lumea largă, „Picătura de bucurie” a fost gândită ca o revistă a dorurilor noastre - de când există această nație armână - și pe care nu am avut unde să le spunem până acum. Dorul de de bunici, dorul de frumosul Pind, de care am auzit doar, dorul din povestirile străbunilor, dorul de vasele de aramă ale mătușii, mătușa care nu mai este, dorul din scrierile strămoșilor, dor de ceea ce puteam să fim, dor de ceea ce ne doare, dor de toată bucuria ce o simțim când suntem împreună, armânii.

Rep: Am citit o frumoasă poezie în primul număr al revistei, dar cu ce „dar” vii în al doilea număr ?

Victor Enache: Darul se numește „Tu”, adică „Tinji”.

Rep: Ce ai dori noului val armânesc?

Victor Enache: Ambîreați!

Rep: Mulțumesc pentru interviu, și te felicit pentru locul pe care îl ocupi de acum între cei ce slujesc cultura neamului armânesc.

Victor Enache: Mulțumesc și doresc, ție și tuturor armânilor, să avem ori de câte ori „ne adunăm” câte o picătură de bucurie.

Rep: Care picătură ne-ai dăruit-o azi cu multă amabilitate.

Victor Enache: Și care doresc să devină un izvor, și din izvor să se facă mare. O mare, mare bucurie pentru neamul armânesc!

Tinji

Tinji-nji dai,
Atsea milanculjii,
Tse-adarâ câtjiunoară,
Mushatâ pujidzjii.

Tjinji-nji dai,
Harauâ marji,
Când suflitu-nji mi doarjii,
Căldura sh-arâcoari...

Tinji eshti,
Tut tsi-am tu minduiarji,
Tsi eastji sh-tut tsi chearji,
Harauâ dji vrearji.

Tinji-nji dai,
Sivapji cu na mana,
Shi-nji dai shi arâsearji,
Mă nu te-as arâmână...

Tu

Tu, doar tu,
Îmi dai melancolia,
Din care, uneori,
Se naște poezia.

Tu, dor, tu,
Îmi ești și alinare,
În clipa de durere,
Dar ești și supărare...

Tu, doar tu,
Si nu poti spune nu,
Ești viata și misterul morții,
Tu ești tu.

Tu, doar tu,
Dai viață cu o mână,
Și dai și fericire,
Dar n-o lași să rămână...

Urmași banul

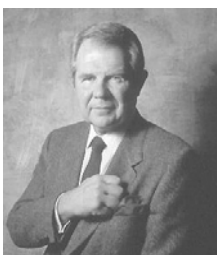
Pentru cei mai mulți oameni, originea banilor este misterioasă. Baniul sunt un lucru primit ca leafă și cheltuit apoi pe mâncare, îmbrăcăminte, recreere, transporturi și adăpost. O parte apreciabilă din bani se duc pe impozite - dar, conform sistemului fiscal al taxării-din-mers, impozitele nu mai sunt „plătite”, ci doar reținute.

Bancherii internaționali au încercat să ne spună că banii sunt o marfă, la fel ca făina sau cimentul, al căror preț crește și scade în funcție de cerere. Pentru majoritatea oamenilor, însă, banii constă din hârtii imprimate sub numeroase nomenclatoare, cu portrete de președinți și celebrități diverse. Pentru unii, banul e balanța despre care un computer spune că a fost depusă pe numele lor la bancă sau într-un fond al pieței financiare. Întrebați care e sursa banilor, obișnuiesc să răspundă: „Guvernul”.

Când fondatorii Statelor Unite au întocmit documentul nostru de guvernare, Constituția, s-au exprimat foarte concret cu privire la crearea banilor. Prevederea constituțională fundamentală este Articolul I, Punctul 8, care îi însărcinează explicit pe reprezentanții poporului, Congresul, cu „puterea de a bate monedă și a reglementa valoarea acesteia”. Pentru a asigura o monedă națională, statul noii uniuni li s-a interzis să achite datoriile în altceva decât aur sau argint.

Puterea de a crea bani și de a le regulariza cantitatea și valoarea este una și aceeași cu puterea de a controla viața unei națiuni. Dacă sunt prea mulți bani, prețurile cresc. Astfel, inflația determină mărirea ratelor de interes, iar economiile oamenilor se distrug. Dacă nu sunt destui bani, economia se va prăbuși. Datoriile nu vor mai putea fi plătite. Muncitorii vor fi concediați. Activitatea comercială și de construcții se va încetini sau se va bloca. Iar patronii de firme sau proprietăți cu fonduri sărace își vor pierde firmele și proprietățile.

Pat ROBERTSON

Pacea Balcanilor

„Macedonie neatârnată, adică „o Macedonie a macedonenilor” ar contribui substanțial la încetarea conflictelor existente și la apropierea statelor balcanice. O asemenea convingere au avut-o aproape toate personalitățile străine, ca William Gladstone, Lord J. Bryce, J. D. Bourchier, Col. L. Lamouche etc., care au privit această problemă cu imparțialitate. Dacă totuși nu s-a tradus în fapt, aceasta se datorează în mare parte suspiciunii de care am amintit mai sus și jocului politic și diplomatic influențat de alte criterii decât dreptatea Macedoniei.

Cred că soluția unei Macedonii neatârnată ar fi agreeată nu numai de naționalitățile care astăzi sunt oprimate (aromânii, bulgarii, albanezii, evreii), dar și de elementele autohtone dominante. Se cunoaște cât de acut este conflictul între aceste elemente autohtone și lumea din „vechile regate”, alcătuită din funcționari, judecători etc., mai totdeauna cu aere de stăpâni și moravuri incompatibile cu mentalitatea autohtonă. Pe lângă aceasta, unificarea Macedoniei ar dezmoști circulația bunurilor și ar da un nou avânt vieții economice, care ar face să absoarbă categorii întregi de șomeri, cu deosebire din sectorul grecesc (porturile Salonic, Kavala etc.).

Dar, pentru subzistența unei Macedonii independente și o deplină pacificare interioară, este neapărat nevoie să se creeze climatul înțelegerii într-un cadru mai mare, alcătuiindu-se o scară de valori care să depășească mentalitatea mărginită și întunecată a șovinismului de până acum. Căci, dacă vor persista aceleași concepții perimate și anacronice, se va reveni la situația anterioară lui 1912. Adică și Macedonia neatârnată va fi hărțuită din afară și dinăuntru de vechile tendințe centrifugale și de deznaționalizare reciprocă.

Pe de altă parte, nu trebuie uitat că problema Macedoniei este legată de atâtea alte probleme balcanice, încât o temeinică rezolvare a ei trebuie căutată în strânsă legătură cu acest întreg complex de probleme, în cazul de față, acest climat al înțelegerii s-ar putea crea mai ușor dacă popoarele Macedoniei în special și cele Balcanice în general, în loc să caute cu lupa lucrurile mărunte care le diferențiază, ar vedea lucrurile mari și comune care le apropie și care sunt adânci și permanente.

Constantin PAPANACE

